నమస్తే తెలంగాణ
నిపుణ
Guide to Excellence
www.nipuna.ntnews.com,
www.facebook.com/ntnipuna

ఆకుల శ్రీజ

తెలంగాణకు చెందిన క్రీడాకారిణి ఆకుల శ్రీజ ప్రపంచ టేబుల్ టెన్నిస్ (డబ్ల్యూటీటీ) టోర్నీ మహిళల సింగిల్స్‌లో విజేతగా నిలిచింది. లెబనాన్‌లోని బీరుట్‌లో మార్చి 25న జరిగిన ఫైనల్లో లక్సెంబర్గ్‌కు చెందిన సారా డి నుట్టె ను ఓడించింది. అదేవిధంగా పురుషుల సింగిల్స్‌లో సత్యన్ జ్ఞానశేఖరన్ గెలిచాడు. సాధించింది. శ్రీజకు ఇది రెండో డబ్ల్యూటీటీ సింగిల్స్ టైటిల్. ఈ ఏడాది జనవరిలో ఆమె ఫీడర్ కార్పస్ క్రిస్టీ టోర్నీ టైటిల్‌ను గెలుచుకుంది.

nipuna
Every Wednesday Free Supplement
03.
8 మే 2024
పేజీలు 8

సుప్రీంకోర్టు స్వయంప్రతిపత్తిని పరిరక్షించే రక్షణలు ఏవి?

34. కింది ప్రకటనలను పరిగణించండి.

ఎ. రాష్ట్రంలో రైల్వేల రక్షణకు చర్యలు తీసుకోవాలని కేంద్రం రాష్ట్రానికి దిశానిర్దేశం చేయవచ్చు

బి. రాష్ట్రంలోని షెడ్యూల్డ్ కులాలు, షెడ్యూల్డ్ తెగల సంక్షేమం కోసం నిర్దేశిత పథకాలను అమలు చేయాలని కేంద్రం రాష్ట్రాన్ని ఆదేశించవచ్చు

సి. రాష్ట్రంలోని పిల్లలందరికీ ప్రాథమిక దశలోనే మాతృభాషలోనే బోధనకు తగిన సౌకర్యాలు కల్పించేలా కేంద్రం రాష్ట్రానికి దిశానిర్దేశం చేయవచ్చు

పై ప్రకటనల్లో ఎన్ని తప్పు?

1) ఒకటి 2) రెండు
3) అన్నీ 4) ఏదీకాదు

జవాబు: 2

వివరణ: కింది విషయాల్లో తమ కార్యనిర్వహణ అధికారాన్ని ఉపయోగించడానికి సంబంధించి రాష్ట్రాలకు ఆదేశాలు ఇచ్చే అధికారం కేంద్రానికి ఉంది.

ప్రకటన-1 సరైనది: రాష్ట్రంలో రైల్వేల రక్షణకు చర్యలు తీసుకోవాలని కేంద్రం రాష్ట్రాన్ని ఆదేశించవచ్చు. జాతీయ లేదా సైనిక ప్రాముఖ్యం కలిగినవిగా ప్రకటించిన ప్రసార సాధనాల నిర్మాణం, నిర్వహణ కోసం కేంద్రం రాష్ట్రానికి దిశానిర్దేశం చేయవచ్చు.

ప్రకటన-2 సరైనది కాదు: రాష్ట్రంలోని షెడ్యూల్డ్ తెగల సంక్షేమం కోసం నిర్దిష్ట పథకాల అమలు కోసం కేంద్రం రాష్ట్రానికి దిశానిర్దేశం చేయవచ్చు. షెడ్యూల్డ్ కులాల ప్రస్తావన లేదు.

ప్రకటన-3 సరైనది కాదు: రాష్ట్రంలోని భాషాపరమైన మైనారిటీకి చెందిన పిల్లలకు ప్రాథమిక విద్యలో మాతృభాషలో బోధన కోసం తగిన సౌకర్యాలు కల్పించాలని కేంద్రం రాష్ట్రానికి దిశానిర్దేశం చేయవచ్చు.

35. కింది ప్రకటనలను పరిగణించండి.

ఎ. భారత రాజ్యాంగం ప్రకారం రాష్ట్రాలను అంతర్గత అలజడుల నుంచి కాపాడాల్సిన బాధ్యత కేంద్ర ప్రభుత్వంపై ఉంది

బి. భారత రాజ్యాంగం నిరోధక నిర్బంధంలో ఉన్న వ్యక్తికి న్యాయ సలహాను అందించడం నుంచి ప్రభుత్వాలకు మినహాయింపు ఇస్తుంది

సి. ఉగ్రవాద నిరోధక చట్టం-2002 ప్రకారం పోలీసుల ఎదుట నిందితుల అంగీకారం సాక్ష్యంగా ఉపయోగించరు

పై ప్రకటనల్లో ఎన్ని సరైనవి?

1) ఒకటి 2) రెండు
3) అన్నీ 4) ఏదీకాదు

జవాబు: 4

వివరణ: ఎ. భారత రాజ్యాంగం ప్రకారం రాష్ట్రాలను అంతర్గత అలజడుల నుంచి కాపాడాల్సిన బాధ్యత కేంద్ర ప్రభుత్వంపై ఉంది. ఈ ప్రకటన తప్పు. భారత రాజ్యాంగం ప్రకారం ఒక రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతలను పరిరక్షించాల్సిన ప్రాథమిక బాధ్యత ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలదే. రాజ్యాంగ నిబంధనలను పాటించడంలో రాష్ట్ర యంత్రాంగం విఫలమైతే ఆర్టికల్ కింద సాధారణ పరిస్థితుల్లో కేంద్ర ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకోవచ్చు. కానీ అంతర్గత అలజడుల నుంచి రాష్ట్రాలను క్రమం తప్పకుండా రక్షించే బాధ్యత కేంద్రానికి లేదు.

బి. భారత రాజ్యాంగం నిరోధక నిర్బంధంలో ఉన్న వ్యక్తికి న్యాయ సలహాను అందించడం నుంచి ప్రభుత్వాలకు మినహాయింపు ఇస్తుంది. ఈ ప్రకటన తప్పు. ముందస్తు నిర్బంధంలోకి తీసుకున్న వ్యక్తికి న్యాయ సలహా ఇవ్వడం నుంచి భారత రాజ్యాంగం ప్రభుత్వాలకు మినహాయింపు ఇవ్వదు. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 22 అరెస్టయిన లేదా నిర్బంధంలో ఉన్న వ్యక్తులకు హామీ ఇస్తుంది. ఇందులో తమకు నచ్చిన న్యాయ నిపుణుడిని సంప్రదించే, సమర్థించుకునే హక్కు కూడా ఉంది. ఇది నిరోధక నిర్బంధానికి కూడా వర్తిస్తుంది.

సి. ఉగ్రవాద నిరోధక చట్టం-2002 ప్రకారం పోలీసుల ఎదుట నిందితుల అంగీకారం సాక్ష్యంగా ఉపయోగించరు. ఈ ప్రకటన తప్పు. ఉగ్రవాద నిరోధక చట్టం-2002 నిర్దిష్ట షరతుల్లో ఒక పోలీస్ అధికారి ఎదుట నేరాంగీకారాన్ని కోర్టులో సాక్ష్యంగా ఉపయోగించడానికి అనుమతిస్తుంది. కోర్టు వాటిని అంగీకరించాల్సిన అవసరం లేదు. దానిపై ఆధారపడే ముందు ఇతర అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చు. వాటి విశ్వసనీయతను పెంచడానికి మేజిస్ట్రేట్ ఎదుట ఆ నేరారోపణలను నమోదు చేయడాన్ని ఈ చట్టం తప్పనిసరి చేస్తుంది.

36. రాష్ట్రపతి ఎన్నికకు సంబంధించి కింది ప్రకటనలను పరిశీలించండి.

ఎ. పార్లమెంట్ లేదా రాష్ట్రాలకు శాసనసభలకు నామినేట్ అయిన సభ్యులు కూడా ఎలక్టోరల్ కాలేజీలో చేర్చడానికి అర్హులు

బి. ఎన్నికైన అసెంబ్లీ స్థానాల సంఖ్య కంటే ఆ రాష్ట్రంలోని ప్రతి ఎమ్మెల్యే ఓటు విలువ ఎక్కువగా ఉంటుంది

సి. కేరళ కంటే మధ్యప్రదేశ్‌లోని ఒక్కో ఎమ్మెల్యే ఓటు విలువ ఎక్కువ

డి. అరుణాచల్‌ప్రదేశ్‌తో పోలిస్తే పుదుచ్చేరిలో మొత్తం జనాభా, మొత్తం ఎలక్టోరల్ సీట్ల నిష్పత్తి ఎక్కువగా ఉన్నందున పుదుచ్చేరిలోని ప్రతి ఎమ్మెల్యే ఓటు విలువ అరుణాచల్‌ప్రదేశ్ కంటే ఎక్కువగా ఉంటుంది

పై ప్రకటనల్లో ఎన్ని సరైనవి?

1) ఒకటి 2) రెండు
3) మూడు 4) అన్నీ

జవాబు: 1

వివరణ: ఎ. పార్లమెంట్ లేదా రాష్ట్రాల శాసనసభలకు నామినేట్ అయిన సభ్యులు కూడా ఎలక్టోరల్ కాలేజీలో చేర్చడానికి అర్హులు. ఈ ప్రకటన తప్పు. నామినేట్ సభ్యులు భారత రాష్ట్రపతి ఎన్నికలో పాల్గొనడానికి అనర్హులు. పార్లమెంట్ ఉభయ సభలు, రాష్ట్రాల శాసనసభలకు ఎన్నికైన సభ్యులను మాత్రమే ఎలక్టోరల్ కాలేజీలో చేర్చుతారు.

- రాష్ట్రపతి ఎన్నికల్లో ఎంపీ ఓటు విలువ ఢిల్లీ, పుదుచ్చేరి, జమ్మూకశ్మీర్ సహా రాష్ట్రాలు, కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల శాసనసభల్లో ఎన్నికైన సభ్యుల సంఖ్యపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఎన్నికైన అసెంబ్లీ సీట్ల సంఖ్య పెరిగితే ఆ రాష్ట్రంలోని ప్రతి ఎమ్మెల్యే ఓటు విలువ తగ్గుతుంది. కాబట్టి ప్రకటన బి సరైనది కాదు.
- మధ్యప్రదేశ్‌లో ఒక్కో ఎమ్మెల్యే ఓటు విలువ 131 కాగా, కేరళలో 152. కాబట్టి ప్రకటన సి సరైనదికాదు.
- అరుణచాల్‌ప్రదేశ్ (8) కంటే పుదుచ్చేరి (16)లోని ప్రతి ఎమ్మెల్యే ఓటు విలువ ఎక్కువగా ఉంది. ఎందుకంటే అరుణాచల్ ప్రదేశ్‌తో పోలిస్తే పుదుచ్చేరిలో మొత్తం ఎన్నికైన స్థానాల సంఖ్యకు మొత్తం జనాభా నిష్పత్తి ఎక్కువ. కాబట్టి ప్రకటన డి సరైనది.

37. కింది ప్రకటలను పరిశీలించండి.

ప్రకటన-1: భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 16(4) ప్రకారం రూపొందించిన రిజర్వేషనల్ విధానాలు పరిపాలన సామర్థ్యాన్ని నిర్వహించడానికి ఆర్టికల్ 335 ద్వారా పరిమితం అవుతాయని సుప్రీంకోర్టు కొన్ని తీర్పుల్లో పేర్కొంది.

ప్రకటన-2: భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 335 'పరిపాలన సమర్థత' అనే పదాన్ని నిర్వచించింది

పై ప్రకటనల్లో సరైనది/వి ఏది/వి?

1) ప్రకటన-1, ప్రకటన-2 సరైనవి. ప్రకటన-2 ప్రకటన-1 కి సరైన వివరణ
2) ప్రకటన-1, ప్రకటన-2 సరైనవి. ప్రకటన-1 కి ప్రకటన-2 సరైన వివరణ కాదు
3) ప్రకటన-1 సరైనది. కానీ ప్రకటన-2 సరైనదికాదు
4) ప్రకటన-1 సరైనదికాదు. కానీ ప్రకటన-2 సరైనది

జవాబు: 3

వివరణ: ప్రకటన-1 సరైనది: నాగరాజు, ఇతరులు వర్సెస్ భారత యూనియన్, యూపీ పవర్ కార్ప్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ రాజేశ్ కుమార్ అండ్ ఓర్స్ కేసుల్లో సుప్రీంకోర్టు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 16 కింద అందించిన రిజర్వేషన్, ఆర్టికల్ 335 ప్రకారం సమర్థత మధ్య సమతౌల్యం ఉండాలని పేర్కొన్నది.

- ఈ నిబంధనలకు రెండు కోణాలున్నాయి. మొదటిది.. భారత రాజ్యాంగంలోని అర్టికల్ 16(4) వాస్తవిక సమానత్వ హక్కును కలిగి ఉందని వాదించింది. రెండోది.. ముఖ్యమైన ఈ హక్కును నిర్ధారించడానికి రాష్ట్రంపై 'అధికారంతో పాటు బాధ్యత' ఉంచడం అవసరమని వాదించింది. ఈ హక్కు నిర్వహణ సౌలభ్యం కోసం అవసరమైన చర్యలను ప్రభుత్వం విధిగా చేపట్టాలి.

ప్రకటన-2 సరైనదికాదు: బాహ్య దురాక్రమణ, అంతర్గత కల్లోలాల నుంచి ప్రతి రాష్ట్రాన్ని రక్షించడం, ప్రతి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాజ్యాంగంలోని నిబంధనలకు అనుగుణంగా నిర్వహించేలా చూడటం కేంద్రం విధి.

38. కింది ప్రకటనలను పరిశీలించండి.

ఎ. సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తులను భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తి సిఫారసుపై రాష్ట్రపతి నియమిస్తారు

బి. సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తుల జీతాలు, అలవెన్సులు పార్లమెంటు ద్వారా నిర్ణయిస్తారు, తగ్గించరు

సి. రిటైర్డ్ సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తులు భారత భూభాగంలోని ఏ న్యాయస్థానంలో లేదా ఏదైనా అథారిటీ ఎదుట వాదించడం నిషేధించారు

డి. భారతదేశంలో న్యాయవ్యవస్థ ప్రభుత్వ అంగం కాదు

భారత సర్వోన్నత న్యాయస్థాన స్వయంప్రతిపత్తిని పరిరక్షించడానికి వీటిలో ఏది రక్షణగా ఉంటుంది?

1) ఎ, బి 2) బి, సి
3) ఎ, బి, సి 4) ఎ, బి, సి, డి

జవాబు: 4

వివరణ: భారత సర్వోన్నత న్యాయస్థానం దేశంలో అత్యున్నత న్యాయస్థానం. రాజ్యాంగాన్ని వ్యాఖ్యానించే అధికారం రాజ్యాంగ విరుద్ధమని తేలిన చట్టాలను కొట్టివేసే అధికారం దానికి ఉంది. సుప్రీంకోర్టు స్వతంత్రంగా, నిష్పక్షపాతంగా పనిచేసేలా స్వయంప్రతిపత్తిని పరిరక్షించడం చాలా ముఖ్యం.

- సుప్రీంకోర్టు స్వయంప్రతిపత్తిని పరిరక్షించడానికి ఈ ప్రశ్నలో పేర్కొన్న మూడు రక్షణలు ముఖ్యమైనవి.
- సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి సిఫారసు మేరకు రాష్ట్రపతి న్యాయమూర్తులను నియమించడం ద్వారా న్యాయమూర్తులను రాజకీయ కారణాలతో కాకుండా యోగ్యత ఆధారంగా నియమిస్తారు.
- జీతభత్యాలను పార్లమెంట్ నిర్ణయించడం, తగ్గింపుపై నిషేధం విధించడం వల్ల న్యాయమూర్తులు ఆర్థికంగా సురక్షితంగా, ప్రభుత్వానికి లొంగకుండా ఉంటారు.
- పదవి నుంచి తొలగించడానికి అభిశంసన అవసరం వల్ల పనికిమాలిన కారణాలతో న్యాయమూర్తులను తొలగించడం కష్టమవుతుంది.
- చట్టబద్ధమైన న్యాయం జరిగేలా చూసేందుకు సుప్రీంకోర్టు రిటైర్డ్ న్యాయమూర్తులు ఏ కోర్టులోనూ ఎలాంటి వాదనలు వినిపించడం, వ్యవహరించడం చేయరాదన్న ఆదేశాలు ఉన్నాయి.
- ఇది అధికారాల విభజన సూత్రంపై పనిచేస్తుంది.
- ఈ రక్షణలు కలిసి సుప్రీంకోర్టు స్వయంప్రతిపత్తిని పరిరక్షించడానికి, స్వతంత్రంగా, నిష్పక్షపాతంగా పని చేయడానికి సహాయపడతాయి.

39. కింది ప్రకటనలను పరిశీలించండి.

ప్రతిపాదన: న్యాయ సమీక్ష అంటే రాజ్యాంగ విరుద్ధమని భావించే చట్టాలను కొట్టేసేందుకు కోర్టులకు ఉన్న అధికారం

కారణం: ఆర్థిక మార్పును ప్రోత్సహించడానికి న్యాయాధికారాన్ని ఉపయోగించడాన్ని న్యాయ క్రియాశీలత అంటారు

పై ప్రకటనల నేపథ్యంలో కింది ఎంపికల్లో ఏది ప్రతిపాదన, కారణం సరైన మదింపును అందిస్తుంది?

1) ప్రతిపాదన, కారణం సరైనవి. కారణం ప్రతిపాదనను సరిగ్గా సమర్థిస్తుంది
2) ప్రతిపాదన, కారణం సరైనవి. కారణం ప్రతిపాదనను సమర్థించదు
3) ప్రతిపాదన సరైనది. కానీ కారణం సరైనదికాదు
4) ప్రతిపాదన సరైనది కాదు. కానీ కారణం సరైనది

జవాబు: 1

వివరణ: న్యాయసమీక్ష అంటే రాజ్యాంగ విరుద్ధమని భావించే చట్టాలను కొట్టేసే అధికారం న్యాయస్థానాలకు ఉంటుంది. ప్రాథమిక హక్కుల పరిరక్షణకు, న్యాయపాలన నిర్వహణకు ఈ అధికారం చాలా అవసరం.

- సామాజిక, ఆర్థికమార్పును ప్రోత్సహించడానికి న్యాయాధికారాన్ని ఉపయోగించడాన్ని న్యాయక్రియాశీలత అంటారు. న్యాయ కార్యకర్తలు తమ సొంత సామాజిక, ఆర్థిక అభిప్రాయాలను ముందుకు తీసుకెళ్లే విధంగా రాజ్యాంగాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి వారి అధికారాన్ని ఉపయోగిస్తారు.
- న్యాయశాఖ క్రియాశీలత, న్యాయసమీక్ష రెండూ భారతీయ చట్టంలో ముఖ్యమైన భావనలు. ప్రాథమిక హక్కుల పరిరక్షణకు న్యాయసమీక్ష అవసరం కాగా, సామాజిక, ఆర్థిక మార్పును ప్రోత్సహించడానికి న్యాయ క్రియాశీలతను ఉపయోగించవచ్చు.
- భారతదేశంలో న్యాయ శాఖ క్రియాశీలతకు కొన్ని ఉదాహరణలు పరిశీలిద్దాం.
- మేనకాగాంధీ వర్సెస్ భారత యూనియన్ కేసు (1978)లో జీవించే హక్కు, వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛలో భాగంగా గోప్యతా హక్కును చేర్చి దాని పరిధిని సుప్రీంకోర్టు విస్తరించింది.
- విశాఖ వర్సెస్ రాజస్థాన్ రాష్ట్రం (1997) కేసులో పని ప్రదేశాల్లో లైంగిక వేధింపుల నుంచి మహిళలను రక్షించేందుకు సుప్రీంకోర్టు మార్గదర్శకాలను రూపొందించింది.
- పశ్చిమబంగా ఖేత్‌మజ్దూర్ సమితి వర్సెస్ పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రం (1996) కేసులో వ్యవసాయ కార్మికులకు ఉపాధి, ఇతర ప్రయోజనాలు కల్పించాలని సుప్రీంకోర్టు ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించింది.

నరేష్‌కుమార్,
విష్ణు ఐఏఎస్ అకాడమీ
హైదరాబాద్,
8977500939